

**Södertörns
ÖVERFÖRMYNDARNÄMND**

i kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Tyresö

TYRESÖ KOMMUN

2014-03-27

Dnr. 2014/ks 0214 10

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Södertörns överförmyndarnämnd
2014-03-20

Plats och tid: Sammanträdesrum 4 A09, Haninge kommunhus, våning 4,
Rudsjöterrassen 2, Haninge, torsdag 2014-03-20, kl. 15.00-16.05

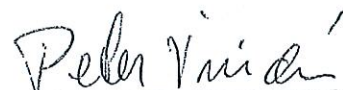
Beslutande Peter Viridén (M), ordförande
Berit Larsson (S), ordförande § 37
Gilbert de Wendel (M)
Ola Hägg (S)
Anna Lund (KD)

Ersättare Göran Henriksson (S), Beslutande under § 37
Yngve Jönsson (M)
Anne-Britt Gerlöv (S)
Agneta Tjärnhammar (M), frånvarande
Monika Schelin (S)

Övriga deltagare Niklas Näslund

Justeringens plats och tid Omedelbar justering

Sekreterare
Fredrik Fahlander

Ordförande
Peter Viridén

Justerare
Berit Larsson

Paragrafer 29 – 43

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Södertörns överförmyndarnämnd
2014-03-20

21

§ 43 Årsredovisning 2013 för Södertörns överförmyndarnämnd

Sammanfattning

Södertörns överförmyndarnämnd ansvarar, med stöd av föräldrabalkens regler, för tillsyn och handläggning av ärenden avseende förmynderskap, godmanskap och förvaltare. Överförmyndarnämnden ska genom sin tillsyn säkerställa att de som har förordnad god man/förvaltare eller är underåriga inte lider rättsförlust. En grundläggande förutsättning för att uppfylla tillsynskravet är att granskningen av ställföreträdarnas årliga redovisningshandlingar sker i rätt tid. Under 2013 har detta mål uppfyllts.

Årliga volymökningar ställer krav på en effektiv handläggning. Under 2013 har antalet ärenden ökat med 8,3 % samtidigt som personaltätheten har sjunkit.

Antalet ensamkommande barn inom överförmyndarnämnden ansvarsområde ökar. Migrationsverkets förkortade handläggningstid i asylärenden för barn ökar överförmyndarnämndens kostnader för gode män på ett påtagligt sätt.

Trots volymökningar i verksamheten har ingående underskott från 2012 med 851 tkr reglerats under 2013. Verksamhetsåret 2014 har därmed påbörjats i ekonomisk balans.

Ett antal kvalitetshöjande insatser har påbörjats. Överförmyndarnämnden har bland annat förändrat sitt rekryteringsförfarande av nya gode män vilket nu omfattar obligatoriska kunskapstester.

Vid överförmyndarnämndens granskning av redovisningshandlingar djupgranskas ett slumpmässigt urval av gode män. En prioritering av nya och oerfarna gode män görs vid granskningen för att överförmyndarnämnden ska kunna erbjuda vägledning och fånga upp eventuella avvikelser på ett tidigt stadium.

I samverkan med Godmansföreningen Södertörn har nya gode män erbjudits en mentor.

Underlag för beslut

1. Bilaga 1: Årsredovisning för Södertörns överförmyndarnämnd

Förslag till Södertörns överförmyndarnämnds beslut

1. Årsredovisning för Södertörns överförmyndarnämnd godkänns
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

P.-V. Joh

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Södertörns överförmyndarnämnd
2014-03-20

22

Södertörns överförmyndarnämnds beslut

1. Årsredovisning för Södertörns överförmyndarnämnd godkänns
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Protokollsanteckning

Nämnden vill framföra ett stort tack till personalen på överförmyndarenheten för det gångna årets arbete.

P.V. - BK

Årsredovisning 2013 för Södertörns överförmyndarnämnd

Sammanfattning

Södertörns överförmyndarnämnd ansvarar, med stöd av föräldrabalkens regler, för tillsyn och handläggning av ärenden avseende förmynderskap, godmanskap och förvaltarskap. Överförmyndarnämnden ska genom sin tillsyn säkerställa att de som har förordnad god man/förvaltare eller är underåriga inte lider rättsförlust. En grundläggande förutsättning för att uppfylla tillsynskravet är att granskningen av ställföreträdarnas årliga redovisningshandlingar sker i rätt tid. Under 2013 har detta mål uppfyllts.

Årliga volymökningar ställer krav på en effektiv handläggning. Under 2013 har antalet ärenden ökat med 8,3 % samtidigt som personaltäteten har sjunkit.

Antalet ensamkommande barn inom överförmyndarnämnden ansvarsområde ökar. Migrationsverkets förkortade handläggningstid i asylärenden för barn ökar överförmyndarnämndens kostnader för gode män på ett påtagligt sätt.

Trots volymökningar i verksamheten har ingående underskott från 2012 med 851 tkr reglerats under 2013. Verksamhetsåret 2014 har därmed påbörjats i ekonomisk balans.

Ett antal kvalitetshöjande insatser har påbörjats. Överförmyndarnämnden har bland annat förändrat sitt rekryteringsförfarande av nya gode män vilket nu omfattar obligatoriska kunskapstester.

Vid överförmyndarnämndens granskning av redovisningshandlingar djupgranskas ett slumpmässigt urval av gode män. En prioritering av nya och oerfarna gode män görs vid granskningen för att överförmyndarnämnden ska kunna erbjuda vägledning och fånga upp eventuella avvikelser på ett tidigt stadium.

I samverkan med Godmansföreningen Södertörn har nya gode män erbjudits en mentor.

Underlag för beslut

- Bilaga 1: Årsredovisning för Södertörns överförmyndarnämnd

Södertörns överförmyndarnämnd

Förslag till Södertörns överförmyndarnämnds beslut

- Årsredovisning för Södertörns överförmyndarnämnd godkänns.

Niklas Näslund
Enhetschef

Expedieras:

Kommunfullmäktige i Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Tyresö.

ÅRSREDOVISNING 2013

Södertörns överförmyndarnämnd

Innehållsförteckning

ÅRSREDOVISNING för SÖDERTÖRNS ÖVERFÖRMYNDARNÄMND		2
1	Sammanfattning	2
2	Förvaltningsberättelse	2
2.1	Ansvarsområde	2
2.2	Resultat och måluppfyllelse	3
2.2.1	Målområde Social hållbarhet	3
2.2.2	Målområde Ekonomisk hållbarhet	3
2.3	Kvalitet	4
2.4	Intern kontroll	4
2.5	Ekonomi	4
2.6	Personal	5
2.7	Verksamhetsstatistik	6
2.8	Framtid	8

ÅRSREDOVISNING för SÖDERTÖRNS ÖVERFÖRMYNDARNÄMND

1 Sammanfattning

Södertörns överförmyndarnämnd ansvarar, med stöd av föräldrabalkens regler, för tillsyn och handläggning av ärenden avseende förmyndarskap, godmanskap och förvalterskap. Överförmyndarnämnden ska genom sin tillsyn säkerställa att de som har förordnad god man/förvaltare eller är underåriga inte lider rättsförlust. En grundläggande förutsättning för att uppfylla tillsynskravet är att granskningen av ställföreträdarnas årliga redovisningshandlingar sker i rätt tid. Under 2013 har detta mål uppfyllts.

Årliga volymökningar ställer krav på en effektiv handläggning. Under 2013 har antalet ärenden ökat med 8,3 % samtidigt som personaltätheten har sjunkit.

Antalet ensamkommande barn inom överförmyndarnämndens ansvarsområde ökar. Migrationsverkets förkortade handläggningstid i asylärenden för barn ökar överförmyndarnämndens kostnader för gode män på ett påtagligt sätt.

Trots volymökningar i verksamheten har ingående underskott från 2012 med 851 tkr reglerats under 2013. Verksamhetsåret 2014 har därmed påbörjats i ekonomisk balans.

Ett antal kvalitetshöjande insatser har påbörjats. Överförmyndarnämnden har bland annat förändrat sitt rekryteringsförfarande av nya gode män vilket nu omfattar obligatoriska kunskapstester.

Vid överförmyndarnämndens granskning av redovisningshandlingar djupgranskas ett slumpmässigt urval av gode män. En prioritering av nya och oerfarna gode män görs vid granskningen för att överförmyndarnämnden ska kunna erbjuda vägledning och fånga upp eventuella avvikelser på ett tidigt stadium.

I samverkan med Godmansföreningen Södertörn har nya gode män erbjudits en mentor.

2 Förvaltningsberättelse

2.1 Ansvarsområde

Södertörns överförmyndarnämnd ansvarar, med stöd av föräldrabalkens regler, för tillsyn och handläggning av ärenden avseende förmyndarskap, godmanskap och förvalterskap. Överförmyndarnämnden ska genom sin tillsyn säkerställa att de som har förordnad god man/förvaltare eller är underåriga inte lider rättsförlust.

Överförmyndarnämnden kan även anordna vissa kategorier av godmanskap och fattar beslut om byte av god man eller förvaltare.

I en roll som tillsynsmyndighet finns även ett ansvar för att pröva begäran om tillstånd för vissa i lag definierade rättshandlingar som god man, förvaltare eller förmyndare vill utföra för sin huvudman.

Överförmyndarnämnden ansvarar även för att fatta beslut om och, under vissa förutsättningar, betala ut arvode till gode män, förvaltare och förmyndare.

Gode män, förvaltare och förmyndare kallas fortsättningsvis för ställföreträdare.

2.2 Resultat och måluppfyllelse

En grundläggande förutsättning för att överförmyndarnämndens tillsynskrav av ärenden avseende förmyndarskap, godmanskap och förvaltarskap kan anses vara uppfyllt är att granskningen av ställföreträdarnas årliga redovisningshandlingar sker i rätt tid. Under 2013 har överförmyndarnämnden utfört sin tillsyn i rätt tid.

2.2.1 Målområde Social hållbarhet

Måluppfyllelse: Nämnden bidrog till måluppfyllelse.

Nämnden fortsätter att samverka med Godmansföreningen Södertörn. Samverkan innefattar bland annat att stå för de lokaler som föreningen använder vid seminarier samt att integrera information från föreningen i överförmyndarnämndens nyhetsbrev.

Nya ställföreträdare erbjuds mentorer från Godmansföreningen Södertörn. Mentorskapen innebär att adepterna får utbildning i hur uppdragen som ställföreträdare lämpligen startas, hur en årscykel ser ut och slutligen hur uppdraget ska redovisas till överförmyndarnämnden. Verksamheten kommer att utvärderas under 2014.

Målet att överförmyndarnämnden ska granska ställföreträdarnas årliga redovisningar av sina uppdrag, kallat årsräkningar, i rätt tid uppfylldes.

Någon e-tjänst har inte införts i verksamheten. Förberedelserna för att införa e-tjänster är till stor del genomförda men nuvarande verksamhetssystem medger inte en fungerande digital handläggning kopplat till e-tjänster. Ur verksamhetens perspektiv skulle ett införande av e-tjänster medföra merarbete och därmed sänka effektiviteten. När det finns en fungerande integration mellan verksamhetssystem och plattformen för kommunens e-tjänster kommer införandet att genomföras.

Fyra kvalitetsdeklarerade tjänster har införts.

Överförmyndarnämnden har förändrat sitt rekryteringsförfarande av nya ställföreträdare. I syfte att säkerställa kunskapsnivån på blivande ställföreträdare genomförs obligatoriska tester i samband med överförmyndarnämndens utbildningsträffar. Cirka 20 % av deltagarna klarar inte kraven vilket medför att dessa inte får något uppdrag som ställföreträdare.

Överförmyndarnämnden träffade en överenskommelse med Godmansföreningen Södertörn vilken innebar att föreningen i samverkan med överförmyndarnämnden genomförde 5 årsräkningsseminarier. Inför seminarierna lämnade Överförmyndarnämnden synpunkter på innehållet samt ansvarade för lokaler och anmälningar. Personal från överförmyndarnämnden deltog även vid det första seminarietillfället

2.2.2 Målområde Ekonomisk hållbarhet

Måluppfyllelse: Nämnden bidrog till måluppfyllelse.

Verksamhetens över- och underskott förs över på nästkommande år. Underskottet med 851 tkr från 2012 fördes följaktligen över till 2013 som en ingående balans. Under året har en budgeterad återbetalning av balansen skett med totalt 240 tkr. Nämndens ekonomiska resultat för 2013 visar på ett överskott med 620 tkr. Tillsammans med den budgeterade återbetalningen på 240 tkr har överskottet med 620 tkr medfört att ingående överskott för 2014 uppgår till 9 000 kr.

Resultatet på medarbetarundersökningen 2013 mätt i Nöjd medarbetarindex (NMI) var 67,7 vilket är oförändrat jämfört med föregående år.

Sjukfrånvaron minskade under året till 1,6 procent av arbetstiden. Motsvarande sjukfrånvaro 2012 var 3,2 procent.

Handläggningstiderna i verksamhetens centrala processer är fortsatt korta.

2.3 *Kvalitet*

Överförmyndarnämnden har fortlöpande analyserat och förbättrat verksamhetens processer och verksamheten bedrivs i enlighet med dokumenterade rutiner. Som en integrerad del i verksamheten har det införts metoder och forum vilket resulterat i att avvikelser i verksamheten fångas upp och åtgärdas med mycket kort fördröjning.

2.4 *Intern kontroll*

Samtliga rutiner i verksamheten har dokumenterats. Bevakningar sätts i syfte att förhindra att tidsfrister överskrids. En tjänst har särskilt avdelats till att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning. En internkontrollplan för 2014 antogs av nämnden.

2.5 *Ekonomi*

Ekonomi, mnkr	Budget 2013	Bokslut 2013	Bokslut 2012
Verksamhetens intäkter	20,8	21,8	21,1
Verksamhetens kostnader	20,8	21,2	21,1
Resultat		0,6	0,0

Verksamhetens över- och underskott förs över på nästkommande år. Ett underkott med 851 tkr från 2012 fördes till följd därav över till 2013. Under 2013 har en budgeterad delbetalning av underskottet om 240 tkr verkställt. Utfallet för 2013 är ett överskott med 620 tkr. Tillsammans har därmed det ingående underskottet i reglerats. Verksamheten är i ekonomisk balans.

En ytterligare uppdelning av utfall år 2013 visar:

Utfall 2013			
	Budget helår	Utfall 2013	Avvikelse
Migrationsverket	1 100	2 117	1 017
Bidrag från samverkanskommuner	19 692	19 692	0
Intäkter	20 792	21 809	1 017
Personalkostnader	-7 390	-7 209	181
Arvodeskostnader	-10 690	-11 448	-798
Övriga verksamhetskostnader	-2 712	-2 492	220
Kostnader	-20 792	-21 189	-397
Nettoresultat	0	620	620

Kommentarer

Intäkter

Arvoden till gode män för ensamkommande barn ökar vilket också medför en ökning av överförmyndarnämndens möjlighet att återsöka vissa arvodeskostnader från Migrationsverket. Utfall 2013 visar en ökning av återsökta arvodeskostnader med 1 017 000 kr jämfört med budget.

Kostnader

Personalkostnaderna underskrider budget med 181 000 kr vilket i huvudsak är orsakat av föräldraledig personal vilken inte ersatts.

Arvodeskostnaderna överskrider budget med 798 tkr. Överskridandet är direkt kopplat till verksamhetens volymer, alltså hur många ställföreträdare som överförmyndarnämnden arvoderar. Vilka personer som är berättigade till en ställföreträdare är styrt av lag vilket innebär att överförmyndarnämnden inte kan påverka volymen. Bilden kompliceras emellertid av det faktum att överförmyndarnämnden har kunnat återsöka vissa arvoden hos Migrationsverket. Nettoeffekten under 2013 är att de reella arvodeskostnaderna underskrider budget med 219 tkr.

Överförmyndarnämnden arvoderar gode män för ensamkommande barn. Dessa arvoden återsöks hos Migrationsverket för tiden innan barnen får permanent uppehållstillstånd, PUT. För denna period medför arvodet alltså ingen kostnad för överförmyndarnämnden. Ett av Migrationsverkets mål är att förkorta handläggningstiden fram till att barnen beviljas PUT. Arvoden till gode män som avser perioden efter att barnen fått PUT kan inte återsökas hos Migrationsverket. I processen finns alltså en inbyggd osäkerhet i vilka kostnader som kan återsökas och vilka som stannar på överförmyndarnämnden.

Antalet aktiva ärenden var 3 565 år 2013 vilken motsvarar en volymökning på 5,2 % jämfört med 2012 då motsvarande antal var 3 290. Ökningen av antal ärenden bekräftar en sedan ett antal år pågående trend. Antalet ärenden i verksamheten motsvarar också en direkt ökning i verksamhetens arvodeskostnader.

2.6 Personal

Vid rekrytering har modellen Kompetensbaserad rekrytering använts. Medarbetare med behov av anpassad arbetstid har fått sina behov tillfredsställda.

2.7 Verksamhetsstatistik

Överförmyndarnämndens upptagningsområde omfattar kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Tyresö. Inom området bor ca 337 000 invånare vilket gör överförmyndarnämnden till Sveriges tredje största.

Nämnden utövar tillsyn över ca 1 700 ställföreträdare.

Huvudmännens samlade tillgångar, vilka förvaltas av ställföreträdare, uppgår till ca 1,1 miljard. Huvudmännens inkomster uppgår till 390 miljoner.

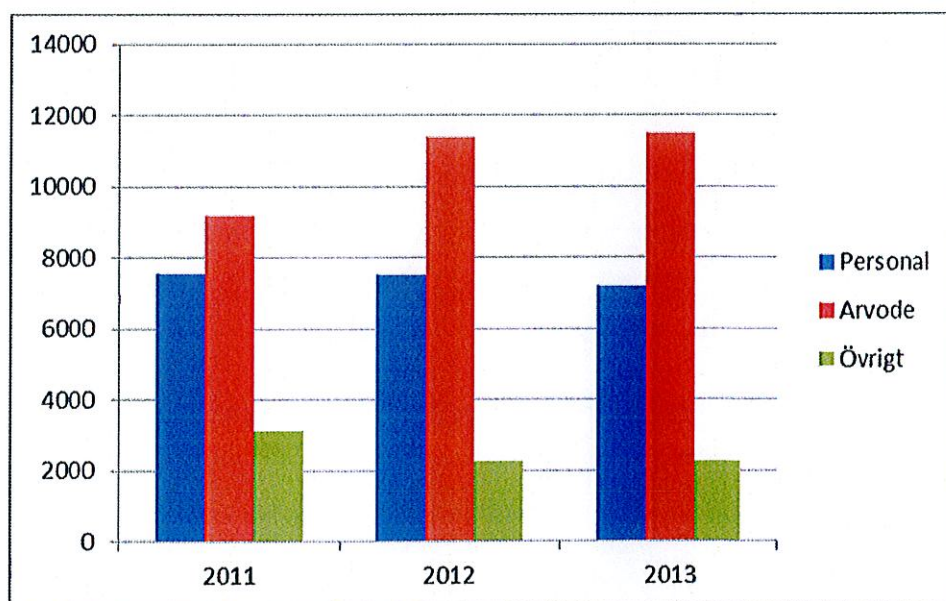
Inför starten av den nya nämnden 2011 var de förväntade vinsterna med samverkan att:

- medarbetarna tillsammans skulle få en bredare samlad kompetens med möjligheter till spetskompetens,
- det skulle bli lättare att rekrytera och behålla personal,
- verksamheten skulle bli mindre sårbar,
- möjligheterna att rekrytera och utbilda ställföreträdare skulle förbättras,
- ledningsorganisationen skulle bli effektivare,
- verksamheten skulle få bättre förutsättningar att leva upp till föräldrabalkens intentioner.

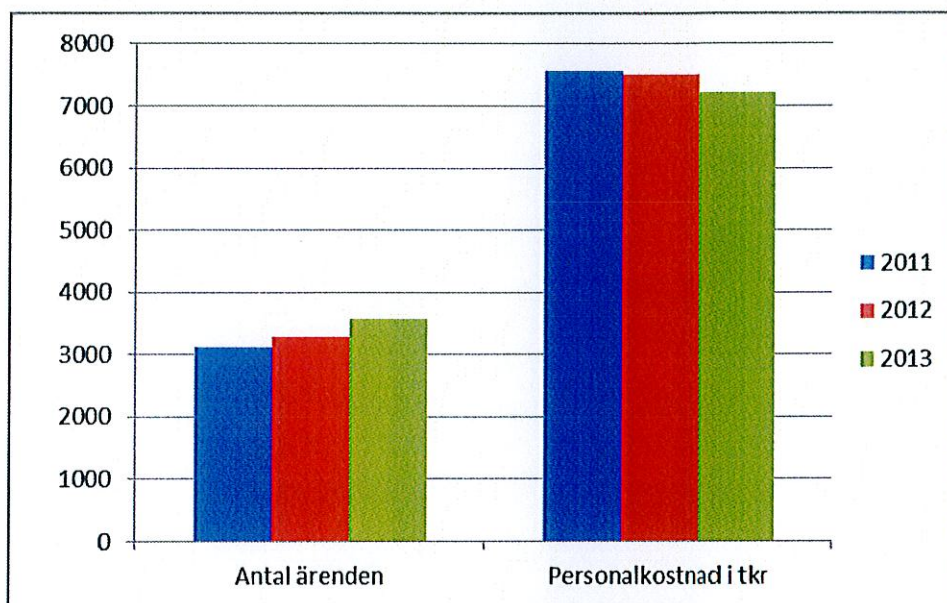
Sammantaget finns starka indikationer att de förväntade vinsterna har infriats. Ett sekundärt mål var att verksamheten också skulle bedrivas med högre effektivitet.

Nedan följer jämförelser mellan åren 2011, 2012 och 2013 där volymer, kostnader och personaltäthet belyses. I kostnaden "Övrigt" ingår allt som inte avser personal eller arvoden, ex. lokaler, förbrukningsmaterial, datalicenser m.m.

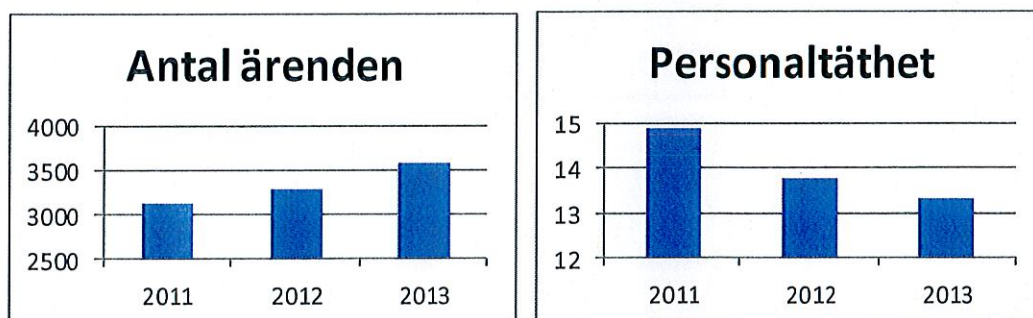
Den första jämförelsen visar hur verksamhetens kostnader har förändrats. Skalan är tkr. Observera att kostnaden "Övrigt" för år 2013 är sänkt med den 240 tkr vilka avser täckt underskott från 2012.

Jämförelse nummer två visar hur antalet ärenden förändrats samt hur personalkostnaderna förändrats.

Den tredje jämförelsen visas på två diagram. Det ena avser återigen antal ärenden och det andra hur stor personaltätheten uttryckt i arbetade heltider varit respektive år.

Uttryckt i siffror kan bland annat följande slutsatser dras.

Mellan åren 2011 och 2013 har ärendemängden ökat från 3128 till 3565 samtidigt som personaltätheten minskat från 14,87 till 13,32. Detta motsvarar en effektivitetshöjning med 27 % i måttet antal ärenden per person.

Under samma period har personalkostnaden per ärende har minskat med 16 %.

Slutligen en jämförelse mellan de kostnader som kan påverkas dvs. personal och övriga kostnader jämfört med verksamhetens totala kostnader. Här är underliggande data rensad från återsökta arvoden från Migrationsverket och avser således den direkta kostnaden för samverkanskommunerna. År 2011 var andelen kostnader för personal och övrigt 56 % för att sjukna till 48 % år 2013.

2.8 Framtid

Kunskap och vilja hos ställföreträdare har en vital betydelse för deras förmåga att tillvarata sin huvudmans intressen. Denna kapacitet ser ut att sammanfalla med förmågan att korrekt redovisa sitt uppdrag för överförmyndarnämnden. I syfte att säkerställa skicklighet i båda perspektiven har överförmyndarnämnden förändrat sitt rekryteringsförfarande. Precis som tidigare kontrolleras om blivande ställföreträdare finns registrerade hos kronofogden, socialtjänsten och i belastningsregistret. Den stora skillnaden är att en förutsättning för att få ett uppdrag är att man får godkänt på ett skriftligt test. Testet föregås av såväl skriftlig som muntlig information från överförmyndarnämnden. Av de som testats visar det sig att ca: 20 % blir underkända. Sett över tid förväntas denna urvalsprocess medföra att det som får ett uppdrag som ställföreträdare också har större möjligheter att klara av dessa. Under 2014 kommer urvalsprocessen att förbättras samt kompletteras med en uppföljande obligatorisk utbildning i redovisning som genomförs en kortare period efter förordnandet.

Enligt Migrationsverkets statistik har det under de senaste nio åren skett en kontinuerlig ökning av antalet ensamkommande barn från drygt 300 till 3 852 barn (2013). Under enbart december 2013 sökte 391 barn asyl. Enligt Migrationsverkets statistik har det sedan 2004 skett en kontinuerlig ökning av antalet ensamkommande asylsökande barn. Sedan 2010 har ökningen sett ut på följande sätt:

År	2010	2011	2012	2013	Prognos 2014
Antal asylsökande barn	2393	2657	3578	3852	4100

Av Migrationsverket uppdrag från regeringen framgår bl.a. att beslut i ensamkommande barns asylärenden ska fattas inom tre månader från det att ansökan lämnats in. Migrationsverket påpekar att kommuner med överenskommelse om mottagande av ensamkommande barn snarast måste planera för en ökad mängd barn med PUT.

Överförmyndarnämnden har goda förutsättningar för att rekrytera kunniga gode män för dessa uppdrag. Risken är primärt ekonomiskt. Om Migrationsverket beslutar om PUT snabbare och i högre utsträckning kommer överförmyndarnämndens kostnader att öka i motsvarande mån. Överförmyndarnämndens kostnader för ensamkommande barn kan därmed komma att förändras relativt snabbt

